

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja

V Ljubljani na dom dostavljen: K 24.— celo leto 12.— pol leta 6.— četrt leta 2.— na mesec 2.—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcove ulice št. 5, (l. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izveniš nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravništvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: K 25.— celo leto 13.— pol leta 6'50.— četrt leta 2'30.— na mesec 2'30.—

za Nemčijo:

K 28.— celo leto 13.— za Ameriko in vse druge dežele: celo leto K 30.—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakma

Upravništvo: Knaflcove ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Zmaga pijani.

Če bi človek količkaj verjel dušnim in budimpeštanskim oficijem, bi moral misliti, da je obranitev mira zasluga avstrijskega ministra znanjih del. Ta gospodine Lexa baron Aehrenthal se kot pravi naslednik židovskih bankirjev kaj dobro razume na reklamo, ali kaj, ko nima svet nič smisla za njegovo potrebo, ohraniti avstrijsko prebivalstvo v veliki zmoti, in ko sili v zvezi vsemu trobentanju Aehrenthalovih žurnalistov resnica vendar z elementarno silo na dan.

Danes vemo, kako je bil ohranjen mir in kako malo zaslug na tem je imel Aehrenthal. Mir je rešila Nemčija, rešila ga je z intervencijo v Petrogradu, a rešila ga je tako, da je danes v še večji nevarnosti, kakor je bil kdaj poprej.

Dne 23. marca se je nemški poslanik v Petrogradu oglašal pri ruskem ministru znanjih del in zagrozil Rusiji z vojno, če ne prizna aneksije in ne pusti Srbije in Črne gore na cedilu. Kakor se je zdaj zanesljivo razvedelo, Rusija sploh ni mislila na vojno, ker za vojno ni pripravljena ne denarno in ne politično. Hotela je samo doseči konferenco veselil, da bi se tam izposlovala kompenzacija za Srbijo in Črno goro. To sta hoteli Avstrija in Nemčija preprečiti in zato je Nemčija zagrozila Rusiji z vojno.

Rusija se je vdala. S tem je v največji meri oškodovan njen ugled in njena veljava. Vdala se je, ker pač sedaj ni sposobna za veliko vojno. A vdala se je nerada. Skripaje z zobmi in stiskaje pesti se je podvrgla. Zgodilo se je to proti volji ministra Izvolskega. Iz govora, ki ga je imel knez Bülow v nemškem državnem zboru, je to jasno posneti. Bülow se je zahvaljeval ruskem carju za ohranitev mira, o Izvolskem ni črnil nobene besede. Vse prusko časopisje tolmači to tako, da je Izvolski nasprotnik kapitulaciji Rusije. To potrjuje tudi vest, da odstopi Izvolski od svojega mesta.

Priznati se mora, da je doživela Rusija velikansko ponižanje. Bila je pač na Dunaju v zvezi poražena, a zgodilo se je to po herojskem bojevanju v deželi, kamor celo ekspresni vlaki rabijo 17 dni in noči, kjer je bilo bojevanje združeno z naravnost nepremagljivimi težavami. A da je v Evropi morala sans phrase odne-

hati, to je najhuje, kar je doživela v zadnjih 50 letih.

Kaj bi se torej čudili, da je vsa Rusija kar iz sebe zaradi tega poraza, da bljuje ogenj in žveplo na Avstrijo in na Nemčijo in da jo prešinja samo ena misel, to je misel na osveto. Če se tak mož, kakor je član ruske dume Miljukov, ki mu je car že ponujal mesto ministrskega predsednika, javno izreka, da zna Rusija tudi sovražiti in da pride kmalu ura, ko bo to svoje sovraštvo dala Avstriji in Nemčiji občutiti, potem si je lahko predstavljati, kaka čustva navdajajo sedaj ruski narod.

Torej ne Aehrenthal — ki je od oktobra do marca doživljal samo diplomatske poraze, in ki je izvedel aneksijo tako nespretno, da so razen Nemčije danes vse evropske velesile Avstriji sovražne, — nego nemška armada je oranila evropski mir.

Seveda ga je ohranila na tak način, da nam je trepetati pred prihodnostjo. Prav nobenega vzroka ni, da so na Dunaju zmage tako pijani, da kar ne vedo, kako bi noreli. Saj še celo v Berlinu niso prav nič veselili svojega uspeha in se ljuto jeze na kneza Bülowa, da je pretrgal prijateljski vez, ki je v najtežjih časih spajala Berlin in Petrograd. V Nemčiji jih je v zvezi veliki nemški armadi strah pred posledicami te zmage, in kdor zna čitati med vrstami, ta spozna lahko iz Aehrenthalovih listov, da v zvezi vsemu vpitju o sijajnem zmagi in o veličastnosti doseženega uspeha leži merodajnim krogom na vesti — grozna skrb pred posledicami te zmage in tega uspeha.

Ze pred aneksijo je bilo čutiti na vseh koncih veliko nasprotje med evropskimi velesilami. Na eni strani je stala trozveza, Nemčija, Avstrija in če tudi ne prav trdno, Italija, na drugi strani so stale Angleška, Rusija in Francija. To nasprotje se je sedaj do skrajnosti poostrojilo, a tudi položaj se je temeljito izpremenil. V svojem že omenjenem govoru v nemškem državnem zboru je kancelar knez Bülow popolnoma ignoriral Italijo. Niti ene besedice ji ni privoščil, niti sence kakega priznanja za njeno postopanje v minoli krizi ni našel v tem govoru. To se vobče tako tolmači, da Italija v minoli krizi ni stala na strani svojih zaveznic, Avstrije in Nemčije in da je v Berlinu že ne smatrajo več za resnično članico trozveze. To je tako znamenita izprememba v konstelaciji evropskih velesil, da si večje ni misliti in to

kaže, kako temna je bodočnost v zvezi temu predpostnemu veselju nad zmago, ki vlada sedaj na Dunaju in v Pešti.

Jezikovni zakon pred parlamentom.

Dunaj, 1. aprila. V parlamentarnih krogih govore, da pride zakonski načrt o jezikovni rabi pri državnih oblastvih in o okrožnih vladah na Češkem takoj po Veliki noči v razpravo v državnem zboru. Dasi so češki poslanci v svojih konferencah z ministrskim predsednikom naglašali, da jezikovne predloge zanje niso vsprejemljive, vendar se je nadejati, da bodo odnehali od svojega odpora ter sprejeli jezikovni zakonski načrt kot temelj nadaljnjih pogajanj. Takoj po Veliki noči se bo vlada zavzela za to, da omogoči prvo čitanje jezikovnega zakona. Po prvem čitanju se ima predloga izročiti posebnemu odseku, ki bo štel 52 članov. Ta odsek ima pregledati za permanentnega in bo, kakor se je nadejati, zavrnil svoja dela do konca tega leta.

Uvaževanja vreden glas.

Praga, 1. aprila. Bivši trgovinski minister dr. Fiedler je imel na shodu svojih volilcev velik političen govor, v katerem je rekel med drugim: Zunanji odnosi so se za nas razvili na skrajno nengoden način. Obstoja velika nevarnost, da pride naša notranja politika v popolno odvisnost od Nemčije. Na to moramo biti pripravljeni in nikjer ne moremo najti proti temu uspešnejše obrambe, kakor v parlamentu, kjer imajo slovanski elementi krepko zastopstvo. Nadejati se je, da nas bodo podpirali tudi ostali Slovani ter se krepko zavzeli za narodno idejo. V to svrhu smo osnovali „Slovansko enoto“ in bilo bi obžalovati, ako bi ne mogli preprečiti, da bi ta za splošno slovansko stvar važna organizacija ne propadla.

Odgovor Avstro-Ogrske na srbsko noto.

Belgrad, 1. aprila. Avstro-ogrski poslanik grof Forgah je danes opoldne vročil ministru znanjih del dr. Milovanoviću odgovor avstro-ogrskemu vladi, v katerem baron Aehrenthal jemlje na znanje srbsko noto z dne 30. marca, izraža svoje zadovoljstvo o vzpostavitvi prijateljskih od-

nosajev ter izjavlja, da se lahko takoj prično nova trgovinska pogajanja.

Nemčija ni grozila Rusiji.

Berolin, 1. aprila. „Norddeutsche Allg. Zeitung“ piše: Ruska vlada je, kakor je znano, pred zadnjo intervencijo v Belgradu izrazila svojo pripravljenost, priznati aneksijo Bosne in Hercegovine. Z ozirom na to zahtevajo incenzemski listi, da je bila ta odločitev ruske vlade posledica nemškega pritiska. Zabeležila se je celo trditev, da je Nemčija grozila Rusiji z mobilizacijo. Temu nasproti smo pooblaščenim izjaviti, da se Nemčija ni posluževala nobenih groženj in da torje tudi Rusija ni odnehala vsled teh pretenj.

Avstro-Ogrska in Črna gora.

Cetinje 1. aprila. Z ozirom na napovedano intervencijo velesil na Črnogorskem zahtevajo v diplomatskih krogih, da se bo Avstro-Ogrska izrazila pripravljeno dovoliti Črni gori razne gospodarske koncesije. Tudi ni izključeno, da bi Avstro-Ogrska ne dovolila mejne regulacije, ki bi bila tako v interesu monarhije, kakor tudi Črne gore. Takisto tudi ne bo delala avstro-ogrsko monarhija posebnih težkoč pri sklenitvi za Črno goro ugodne trgovinske pogodbe.

Demisija srbskih častnikov.

Belgrad, 1. aprila. Častniki konjeniškega polka v Kraljevu so obvestili vojno ministrstvo, da izstopijo iz vojaške službe, ker niso zadovoljni s kapitulacijo Srbije pred Avstro-Ogrsko. Tudi častniki iz drugih garnizij so že obvestili vojnega ministrstva, da nameravajo demisionirati.

Odpust srbskih rezervnikov.

London 1. aprila. „Times“ javlja iz Belgrada, da je vojno ministrstvo izdalo ukaz, naj se vsi rezervisti nemudoma pošljejo domov. Divizijski poveljniki, katerih polki so bili razmešeni na gotovih strateških točkah so dobili nalog, naj se s svojimi voji vrnejo v svoje stare garnizije.

Zarota srbskih častnikov?

Belgrad, 1. aprila. Poveljnika moravske in šumadijske divizije polkovnika Bojović in Marinović sta obvestila vojnega ministra generala Živkovića, da so v Nišu, Kruševcu in Kragujevcu prišli na sled častniški

zaroti, katere namen je odstraniti dinastijo Karagjorgjevičev. V Nišu so aretovali 11 častnikov, v Kragujevcu pa 8. Na poziv vojnega ministra je polkovnik Marinović danes prišel v Belgrad, da informira vojno upravo o zaroti.

„Veletzdajniški“ proces v Zagrebu.

Predčerašnjim je sodišče končalo zaslišanje pravika L. Živkovića. Nato je bil zaslišan mesar Simo Živković star, ki je izjavil, da nima ničesar priznati, niti izdati, ker je povsem nedolžen. Na vprašanje, če je v sorodu s srbskim vojnim ministrom Živkovićem, je obtoženec izjavil: „Če bi bil njegov sorodnik, bi ne sedel tukaj“.

Kot 27. obtoženec je bil zaslišan vpokojeni gozdar Gjorgje Gjurić, ki je naglašal, da se ni nikdar bavil s politiko, še manj pa, da bi se udeležil kake revolucionarne propagande. Vkljub temu se ga sedaj obtožuje zločina, za katerega je določena smrt na vešalih.

Predsednik Tarabocchia je postal nervozen, ker je obtoženec omenil vešala, ter jel kričati: „Zopet ta vešala! Zakaj se vedno spominjate vešal?“

Gjurić: „Ker to kazen za me predlaga državni pravdnik“. Na to se je prečitelo docela nedolžno pismo, ki ga je Gjurić pisal Milan Pribičević ko je bil še avstrijski poročnik v Gradcu.

Pri včerašnjem razpravi je vprašal drž. pravdnik Gjurić, če tvori Hrvati in Srbi en narod, kar je le ta potrdil.

Na obtoženca Valeriana Pribičevića je stavil vprašanje, če tvorijo Hrvati in Srbi etnografsko enoto in če so enega in istega plemena. Ker je zagovornik dr. Mazzura pripomnil, da to vprašanje ni v nobeni zvezi z obtožbo, ga je senat obsodil na disciplinarno globo 200 kron.

Pribičević in Živković sta na vprašanje drž. pravdnika odgovorila, da so Hrvati in Srbi ene in iste pasme.

Ker se je Gjurić izrazil, da je okrajni predstojnik Labaš „sreber“ na zgoraj, paša na zdolaj, ga je sodišče discipliniralo z dvodnevnno temnico s postom in trdim ležiščem.

Na to je predsednik pričel z zaslišanjem 28. obtoženca učitelja Ta-

LISTEK.

Belgrad.

Potopisne slike iz l. 1905. in 1906.

Napisal Anton Trstenjak.

(Konec.)

Prav neznosne razmere so v Bosni. Avstrija tu pritiska svobodo mišljenja. Pisatelj in časnikar smeta le to pisati, kar je po volji vladi. V Sarajevu izhajajo: »Bosanska vila«, »Naš život«, »Dan«, »Srpska riječ«. Katolički imajo tudi svoje časopise, in ti so: »Vrhbosna«, »Franjevački glasnik«, »Bošnjak« (turški, 26. leto), »Behar« (7. leto), list za muslimane Hrvate, »Sarajevski list« (29. leto, trikrat), »Glasnik zemaljskog muzeja«, »Školski vestnik« (urednik Ljuboj Dlastu, vladni svetnik), »Bosansko-hercegovački Težak«.

Urednik »Bosanske vile«, ki je leposloven list, je Nikola Kašiković, ki že dvajset let izdaje ta list. Mukotrpno je življenje tega pisatelja. Kašiković je bil porojen leta 1863. Bil je učitelj v Nevesinju, a ker je v šoli učil čirilico, prestavila ga je vlada na slabše mesto. Kašiković se ni hotel ukloniti; odpovedal se je službi in se je posvetil pisateljstvu. Pred dvajsetimi leti je ustanovil v

Sarajevu »Bosansko vilo«. Ta list se tiska v 2500 izvodih in izhaja dvakrat na mesec. Naročniki so malomarni in dolžujejo uredniku 10.000 dinarov. Samo cerkve in šole so mu dolžne 6000 dinarov. Mož se bori, kakor se more, in da bi izhajal in ne imel izgube, podaje manj gradiva.

Pripovedoval mi je, kako ga preganja vlada. Na periferiji Sarajeva je stal konjski hlev, katerega je mislil kupiti, da bi si iz njega naredil kočjo. Vlada je to izvedela in preprečila nakup. Ali našel se je dobrotnik, ki je zagotovil Kašikoviću majhen dom. Ljuba Krmanović je kupil kočjo za 3000 goldinarjev in jo je podaril »Bosanski vili«.

Tako je Nikola Kašiković dobil skromen dom, v katerem ima jedva prostora zase in za svojo obitelj. Obiskal sem ga v tem domu in mož mi je pripovedoval, kake razmere vladajo v Bosni. Človek ne bi veroval, da je vse to možno v deželi, kateri gospoduje »prosvetljena« Avstrija. Vlada konfiskuje zasedna pisma in inozemske liste. Takozvani poštni debit tu ni znan. Vlada se poslužuje enostavnijšega sredstva, konfiskuje namreč koj na poštne uradu vse inozemske liste, tako da v Sarajevu ne dobi nobenega srbskega lista iz kraljevine in iz Avstro-Ogrske. Tako ne smejo v Sarajevu: Delo, Odjek, Večernje novosti, Mali žurnal,

Dnevni list, Srpska zastava, Nacionalna borba, Trgovinski glasnik, Beogradske novine, Branik (Novi Sad), Zastava (Novi Sad), Srbobran (Zagreb) in še mnogo drugih listov.

Vsi sarajevski listi so pod strogo cenzuro. Urednik mora stavljene pole, torej korekturo, predložiti vladi v odobrenje. Vladni cenzor čita ves list od konca do kraja. Kar hoče zabraniti, da ne pride v javnost, to črta sam z rdečilom. Tako v Sarajevu ni konfiskacije, ker se konfiskacija izvršuje pred tiskom, ko še stavek stoji v stroju.

Zanimivo je, kaj vse konfiskuje cenzor. V roki imam pole, ki jih je črtal cenzor. Na teh polah je črtal stavke, kateri so se mu zdeli, da so nevarni obstoju Avstrije. Za »Bosansko vilo« je bila stavljena novica, da je v Zagrebu izšel »Kalendar Srbobran«. Notico je črtal cenzor, da Srbi v Bosni ne bi izvedeli, da je izšel v Zagrebu srbski koledar. Druga notica je bila: »Kako misli Anglež o srbskem jeziku.« V tej notici se pripoveduje, da je Čeda Mijatović, srbski književnik in poslanik v Londonu, bil na banketu, ki ga je priredil urednik »Angleške enciklopedije« in katerega se je udeležilo 500 gostov. Na tem banketu je tudi bil znani oxfordski slavist Morfil, ki je dobro govoril ruski in srbski.

Morfil je tu rekel Mijatoviću, da se Angleži čisto razgovarjajo o usodi, katera čaka slovanske narode, in je dostavil: »Poklicani ste, da izvršite veliko misljo, samo združiti se morate.« Seveda vladni cenzor je ta stavek z debelo črto prečital, da ne bi »Bošnjaki« izvedeli, da bi za nje bilo najbolje, ako bi se zjediniili.

Naravno je potemtakem, da bosenska vlada skrbi, da se narodna zavest ne prebudi v Bosni ponosni. Vladi je že srbski in hrvatski naziv prava grozota. Ako bi mogla, zadušila bi vse narodno gibanje, in si je v ta namen izmislila posebno sredstvo. Bosenske Hrvate in Srbe je treba označiti kot posebno plemo, ki nima nič vzajemnega z drugimi Srbi in Hrvati. In zato je modro odredila, da so Srbi in Hrvati bosenski narod in da govore bosenski jezik. Celo njeni Jagić se je dal zavesti v to zlobno spletko. Vladi za Bosno uvela »zemaljski (deželni) jezik«, in res se nahajala ljudi, kateri ti poreko, da govore »zemaljski jezik«. Ni mi potreba naglašati, kaj namerja vlada s to kolobocijo, ker je to vsakemu jasno.

Vladna struja je našla v omladini odločno odpora. Na Dunaju se je letos sešla omladina, ki je protestovala proti postopanju vlade in zahtevala, da se avstrijske razmere odpravijo.

Več grdihi ciljev ima vlada v Bosni pred očmi. Glavni cilj ji je ponemčiti Bosno. Vlada se poslužuje nemškega jezika. Vsi uradniki imajo na svojih pisarnah le nemške napise. V Bosno vabi Nemce na pomoč. Nadškof Stadler dela iz Srbov katoličke. V njegovi sirotišnici imajo prednost srbski otroci. V »narodni kuhinji« imajo najrajši Srbe, samo da bi jih privabili v Rim. Škofa podpira vlada, ki si želi imeti le katoliške podanike. Cerkev in vlada se podpirata, ker katoliško ljudstvo ni nevarno nemški vladi. Vlada ščuje Hrvate proti Srbom in narobe, samo da »vlada«. Nadškof kupuje hiše v Sarajevu, uvedel je nune črne in bele, Srca Jezusovega, Božje ljubezni, Malega Jezusa in uvaja jih še več. Ali pa bode mogel s temi devicami pokatolicaniti Bosno, to je vprašanje, katero mora zanimati tudi nas. Rim in Bizant sta nam nekaj razdvojila Bosno. Bizant je nehal, a Rim zopet vstaje.

Omeniti mi je še sploh nekaj o južno-slovanski publicistiki. Velik nedostatek je, da se naši časnikarji premalo bavijo s slovanskimi razmerami bodisi na političnem, kulturnem in gospodarskem polju. Pretresno je naše politično slovansko obzorje. Naša vzajemnost se premalo naglašja in premalo za njo delujemo. Časnikarski kongresi bodo nam

naziva Oblakovića. Ker je med drugim rekel, da so se člani preiskovalne komisije mudili v Crkvenem boku preoblebeni kot agentje ter širili vest, da Srbi konspirirajo s srbsko vlado, ga je sodni dvor obsodil v 24 urno temnico s postom...

Tako se nadaljuje zagrebška justicijska komedija

Shod

Ljubljanskih zaupnikov

narod 10-napredne stranke

bode
v soboto, dne 3. aprila
ob 8 z ečer
v veliki dvorani Mestnega doma.

Radi važnosti tega shoda prosimo p. n. gospode zaupnike, da se ga zanesljivo udeležijo

Izvrševalni odbor nar.-napredne stranke

Dnevne vesti

V Ljubljani, 2. aprila.

— „Radikalni Slovenci in Srbija.“ Pod tem naslovom priobčijo celjska „Deutsche Wacht“ serijo članov, v katerih se skuša dokazati zveza naprednih Slovencev s srbsko vlado in s tem njih „veleizdajniško“ postopanje. Te svoje trditve skuša članek dokazati s citati iz brošure „Finale“ znanega vohuna Nastića in s citati iz našega lista, ki jih je iztrgal iz konteksta in jih po svoje prikojil. Ne pride nam na misel, da bi polemizirali s tepcem, ki v potu svojega obraza nabira material za svoje zmedene članke v licejski biblioteki, konstatujemo samo to, da so ti članki naročeni in dobro plačani iz tujekšnje kaznine v svrhu, da bi se kompromitiralo Slovence in če mogoče izzvalo v Ljubljani sličen proces, kakršen se sedaj vrši v Zagrebu. Ta tendenca je jasna iz teh le besedi, ki jih rabi članek (protestantski pastor dr. Hegemann): „Man hat übrigens ganz bestimmte Anhaltspunkte dafür, dass die Excedenten in Laibach Sukkurs aus Serbien erhalten haben. Man bemerkte zu jener Zeit in Laibach einigat Dutzend verdächtige Gestalten mit ausgesprochen serbischem Typus.“ Gut gebrüllt, Löwe, čudno, da članek ne trdi naravnost, da je ljubljanske septembarske demonstracije v priporok in vodil sam kraljevič Gjorgje!

— Obravnava radi konfiskacije „Slovenskega Naroda“ bo v torek, 6. t. m., ob 11. dopoldne v razpravi dvorani tukajšnjega deželnega sodišča. Sodišče bo razpravljalo o zaplembi govora poslanca Klefča v seji avstrijske delegacije dne 30. oktobra l. l. in o notici glede demonstracij vojakov tukajšnjega 27. pehotnega polka pri žitkovem pogrebu. Na razsodbo o tej stvari smo zelo radovedni, ker se je sodišče na to razpravo pripravljalo čeli poldrugi mesec. Predsedoval bo sodni svetnik Vedernjak, votanti pa bodo svetniki Luschan, Boschek in Einspieler

— Volitev v tržaško zavarovalnico zoper nezdgo je v končala z zmago socialnodemokratskih kandidatov, ker je večška papirnica poslala neveljavno glasovnico, vsled česar je odpadlo slov. kandidata 641 glasov. Ravnatelj večške papirnice je storil čisto navadno goljufijo, kajti ogoljufal je delavce za

mnogo koristili in zato je želeli, da se prirejšajo vsako leto v vseh južnoslovenskih središčih, zdaj v Ljubljani, zdaj v Zagrebu, zdaj v Beogradu, zdaj v Sofiji. Začeli smo letos uspešno, a nehati ne smemo nikdar. Potovati moramo drug k drugemu, da se seznanimo in nove zveze sklenemo. Ne toliko s knjigami in časopisi, kolikor z osebnim občevarjem moremo doseči približevanje. Ponujamo drug drugega same, a ne zajemajmo ponukov od svojih neprijateljev. Otrsimo se tujega, izlasti nemškega vpliva.

Znano je, da južnoslovenski časnikarji nimajo svojega informacijskega zavoda in da se tudi o slovenskih razmerah informirajo iz nemških listov, osobito iz »Neue Freie Presse«. Ta nemški list je merodajen za ves Balkan. Kaj se godi v drugih Slovanih, to izvedemo iz »Neue Freie Presse«. Ta list vpliva na nas, da mi sodimo o Slovanstvu tako, kakor on sodi. Ne samo od tega dnevniaka, ampak od vsega nemškega časnikarstva se nam je osamosvojiti in si ustanoviti svoje vire, ki naj bi nam poročali živo resnico.

Na časnikarskih shodih razpravljalo se je o tem. Vsi vemo in čutimo, česa nam je treba; toda pomagati si ne moremo. Nimamo dopi-

njih pravice. O kaki zmoti ni govora, ker je tako naredil že drugi. Po statutu je podjetnikova dolžnost, da izpolni glasovnice kakor zahtevajo delavci in da jo da podpisati zaupniku delavcev. Ta ravnatelj zasluži, da ga prime drž. pravdnitvo za ušesa.

— „Energične korake“ obetajo klerikalci, da bodo storili zoper liberalne učitelje, ker baje odgovarjajo ljudem, naj svojih otrok ne pošiljajo telovadit h klerikalnim telovadnim odsekom. Mislimo, da zaslužijo taki učitelji vse priznanje, saj je notorično, da je pri tej telovadnih odsekih telovadba zadnja stvar. Pri Sokolih se samo telovadi, v teh klerikalnih odsekih in izobraževalnih društvih pa se gode take reči, da starši, kateri imajo kaj vesti, svojih otrok ne morejo tja pošiljati. V ostalem pa je učitelj svoboden državljani in živ krst na svetu mu ne more braniti, da priporoča, kar je njegovemu prepričanju priporočljivo. Deželni šolski svet se lahko desetkrat na glavo postavi — te pravice učitelstvu ne bo vzel.

— Kranjski hranilnici na pomoč je priskočilo slavno državno pravdnitvo in začelo preganjati one nesrečne ljudi, ki so se predzrili brošuro, vsebujočo govore naših politikov o Kranjski hranilnici, razlagati med ljudi. Dasiravno brošura ni bila konfiscirana in jo je torej smel vsakdo posojati drugemu, da jo prečita, je vendarle državno pravdnitvo obtožilo par zavednih narodnjakov zaradi prestopka po § 23 tiskov. zak., ki določa, da je kazniv vsakdo, ki razprodaja, razdeljuje in krošnjarji s tiskovinami, ali pa, ki razglašajo njih vsebino izven prostorov, ki so praviloma v to namenjeni. Pozor rodoljubi! Razdajati knjižice ne smete, pač pa ni nikjer prepovedano posojati takih knjižic drugim, da jih čitajo. Ker ljubljansko okrajno sodišče ni bilo tega mnenja in je obsodilo par nedolžnih ljudi, se je vložila pritožba na deželno sodišče. O izidu teh pravd bomo svoječasno poročali. Prepričani pa smo, da državno pravdnitvo ne bo rešilo s takimi obtožbami Kranjske hranilnice

— Na naslov c. kr. namestništva v Gradcu. Kaj je z rekurzum radi volitev v okrajni zastop v Laškem? Kje počiva dotični akt? Mi vam radi verjamemo, da so te volitve „eine heikle Geschichte“, pa veste kaj — malo preneumno se nam le zdi: Maja lanskega leta bi se imela volitev vršiti, a še sedaj zastoj čakamo, laški nemčurji pa nemoteno gospodarijo z našim denarjem in zbijajo največje neumnosti bodisi v okrajnem zastopu ali okrajnem šolskem svetu. Odločno zahtevamo končne rešitve!

— Konferenca istrskih poslancev. V sredo se je vršila v posvetovalni dvorani namestniške palače v Trstu konferenca istrskih poslancev obeh strank, hrvatsko-slovenske in italijanske. Konferenca so se udeležili skoraj vsi poslanci, potem namestnik princ Hohenlohe, zastopnik vlade Fabiani, nam svetnik Pipitz in deželni kulturni nadzornik Frühauf. Po debati, ki je trajala štiri ure, in na kateri je bilo drastično očitano bedno stanje posebno istrskega kmeta, je konferenca sklenila enoglasno: 1. Zbrani poslanci ponavljajo željo, naj se takoj skliče deželni zbor istrski. 2. Izražajo željo, naj deželni odbor na odgovornost in s pridržitvijo naknadaega odobrenja deželnega zbora določi znesek 100.000 K, ki naj se jih porabi v olajšavo bede. 3. Izvoli se komisija štirih deželnih poslancev (dr. Lajinja, Spiničič, dr. Rizzi in dr. Bartoli), ki naj pri osrednji vladi na Dunaju posredujejo v svrhu, da se nadaljni primeren znesek podeli za olajšavo bede v Istri tudi iz sovalnega urada, agenture, ki bi posredovala med Slovani samimi in ki bi tudi druge narode seznanjala z resničnim položajem in gibanjem našim. Take agenture nam je živo potreba in zato si jo moramo ustanoviti. Žalostno bi bilo, ako ne bi slovensko časopisje v Avstriji in na Balkanu moglo nabrati potrebne svote denarja. Z živo agitacijo, saj je publicistika toliko vplivna, doseči bi se dali lepi uspehi, in potem še vendar imamo toliko slovenskih bogatinov in denarnih zavodov, ki bi lahko žrtvovali znatne svote. Vse se doseza, le mož je treba, ki se dela poprimejo.

Slovani bi smeli zahtevati, da se vladni dopisni urad na Dunaju za naše razmere preosnuje. Ta urad je državen urad; podpirajo in vzdržujejo ga torej Slovani ravno tako, kakor Nemci. Ali ta urad je ustvarjen le za Nemce in za nemške težnje v Avstriji. Stoji pod vplivom in voljo nemške vlade, ni nam naklonjen, celo nam je sovražen, zato pa ga ne maramo. Ker pa nimamo toliko moči v parlamentu in pri vladi, da bi si tak zavod osnovali z državno pomočjo, ne preostaja nam nič drugega, nego da si pomagamo sami.

Sedaj pa nam bodi geslo: Proč od »Neue Freie Presse«.

državnih sredstev 4. Ivolijo se štirje poslanci (dr. Lajinja, dr. Apollonio, Mandić in Mrak), ki imajo skupaj s enim zastopnikom deželnega odbora in eventualno skupaj s komisijo, določeno po pravilniku za podpore v svrhu olajševanja bede od dne 21. oktobra 1907, čim prej razdeliti in nakazati gornji znesek 100.000 K in znesek, ki ga dovoli vlada. 5. Naproša se vlado, naj opusti tekom tega leta vsako prisilno isterjevanje davkov. 6. Nalaga se komisiji imenovani ad 4., naj pretresuje eventualnost, da bi se nakazal del teh za olajšavo bede določenih zneskov, za podpiranje organizacij, ki se ukvarjajo z razpečevanjem vina. Gospod namestnik je obljubil poslancem, da bo šel komisiji v vsakem pogledu na roko in da bo priporočal njih sklepe in prošnje tudi pri osrednji vladi.

— Stoletnico rojstva enega največjih ruskih pisateljev Nikolaja Gogolja praznuje danes Rusija in z njo ves kulturni svet.

— Telovadno društvo „Sokol II“ v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 4. aprila, v „Prvi jugoslovanski restavraciji“, Gosposke ulice št. 3, zabavni večer.

— „Vltava“. V pojasnilo za laglje razumevanje skladbe v petkovem koncertu dunajskega orkestra smo dobili naslednjo razlago: Smetana je zložil ciklus 6 simfoničnih skladb pod naslovom „Moja domovina“. V njih jo hotel umetnik tujcem povedati ter z glasbo izraziti, kako bogata na naravnih lepota je njegova domovina in kako slavno preteklost ima narod češki. Druga omenjenih simfoničnih pesnitev proslavlja reko Vltavo. To je prelesto bujna glasbena slika, katere v svoji priprosto narodni liriki čudovito razveseljuje in razvema sroce. Najpopularnejša, najefektnjša in najljubeznivejša je. Slika za sliko se vrsti brez vsake refleksije, pri tem pa se enotnost celote nikdar ne izgubi in prav ta Smetanova skladba nam kaže v svoji obliki najpopolnejšo, najvzornjšo, v vsakem oziru mojstrsko dovršenost. Vsebinska skladba: „Iz dveh studenčkov izvira Vltava v senčnatem gozdu.“ Skozi 15 taktov se čuje v flauti prvega studenčka veselo skaklanje in žuborenje (tu denčkovih valčkov, v 16 taktu pa pristopi drugi studenček (v orkestru izražen s klarinetom). Z dražestno ljubkostjo se slika žuborenje gozdnega potočka v dveh flautah in dveh klarinetih. Melodične figure v šest najstinkah v nasprotnem postopanju sedaj lahno naraščajo, sedaj hitro pojemajo, sedaj se dvigajo visoko, sedaj hitro padajo — vmes pa se čujejo ritmiški pizricati goslarjev! — Naenkrat zadoni v rogovi dolgo vzdričan ton e. Takoj preneha živahnost v pihalnih instrumetih, gibčnost in valovanje pa prevzamejo goslarski instrumenti, izrazujoč glavno melodijo, glavni motiv v vsej svoji lepoti: „Potok je postal reka Vltava“.

Prekrasen spev, pristna slovanska narodna pesem v molu zadoni v prelepem orkestru, valovanje goslarskih instrumentov pa jo neprestano spremlja. Spev, melodija preide v naslednjem v dur, „reka se zavisita v žarkih jutranjega solnca.“ Skozi goste, temne gozde teče reka. „Spreved lovcev dospe na breg Vltave“. Orkester se tu razdeli v dve skupini. Pihala nam plastično predstavljajo ter izražajo vrvenje lovske družbe. Čujemo veselo vrvenje „gozdnih rogov“, goslarski instrumenti pa vedno nadaljujejo valovanje, izrazujoč tok reke. V najnežnejšem pianissimo konča ta prelubeznjiv in umeten del glasbene slike. Srčno vesela nova slika se prične. „Kmečka svatovska družba se prikaže ob bregu Vltave.“ Smetana nam zaigra „polko“ tolike srčne ljubeznjivosti v specifično slovanskem plesnem ritmu, da se tako lepa polka nahaja edino le še v njegovi operi „Poljub“. Polka se doigra in donenje se izgublja v daljavi. Polagoma nastane mrak — in noč! Iz Vltave se dvigajo povodne vile. Kroženje lahni valov se nežno izraža v orkestru (šestnajstinke v flautah in triloje v klarinetih). Povodne vile prične plesati svoje ples. Dolgozdržan prehajalni akord (as dur) nas vpelje v to poetično sliko plesa nežnih vil. Sordinirana godala zapojejo dražestno melodijo k plesu. Naslednja slika, ki jo riše Smetana s posebno melodijo, nam predloži zgodovinske spomine. Raz gor z ro gradovi na Vltavo, starodavni svedoki preteklih davnih časov se zrcalijo v reki Vltavi, mesečna svetloba oblije reko in v luninem svitu trepečejo nje valovi. Mehki akordi pihal (rogov, pozaven in tube) udarjajo slavnosten ritem in zraven se čuje čarobno brenkanje harfe. „Zdani se“, glavni tema, glavni spev zadoni zopet v prvotnem načinu: „reka je sedaj široka in mogočna“, v mogočnem toku dere proti strmim skalovju Sv. Ivana, po skalah in očinah se voda prišči, dviguje se s silno močjo preko velikih skal; (muzikalno izraženo po mogočnih pasajah goslarjev, katerim se nasproti postavljajo močne, trde iz glavnega

motiva vzete fraze v pihalnih instrumetih in v basih.) Ko so valovi premagali velike skale in tesne ožine, se razlije reka v celi širokosti po ravnini. Impozanten e durav stavek (glavni motiv) opisuje majesteten tok reke do Prage. V fantaziji vidimo, kako se velikanski valovje bliža Višegradu. Višegradski motiv blesteče jasno zadoni. Slavnosten fortisimo polagoma poenjuje in slednjič nastane samo še dve gosli, ki se dviguje v visino tročrtnega gisa, na katerem v koroni mirno obitčite. Reka se izgublja pred očmi pesnika v modri daljavi.

— Predavanje ga. dr. Heinza jutri 3 t. m. se ne vrši v „Mestnem domu“ ampak v „Narodnem domu“, ker dvorana v „Mestnem domu“ ta večer ni na razpolago. Predavanje „o rastlinah in mravljah“ je določeno na 8 uro zvečer.

— „Akademik“ je v sredo zvečer predaval g. Ebin Kristan o še ne priobčenih spisih pisatelja Janca Trdine. Pred vsem je na kratko karakteriziral Trdino kot pisatelja. Trdina živeč v težkih časih „Bahovih huzarjev“ je s svojim ostrim satiričnim peresom večkrat prišel v navskrižje s tedanjimi reakcionarji, katerim je bilo svobodno mišljenje najhujša pregreha. Zato tudi njegovo stališče ni bilo preveč lahko in marsikateri spis njegov je moral ostati v rokopisu. Šele ko se priobči vsa njegova zapuščina, tedaj bo mogoče spoznati, kako plodovit pisatelj je bil Trdina. Predavatelj je citiral več od stavkov iz še ne priobčenih Trdinovih spisov, posebno iz „Spominov“, katere smatra predavatelj za eno najboljših njegovih del. Trdina je črpal snov svojim spisom direktno iz narodne duše in njegov jezik se odlikuje z neko posebno čistostjo in jasnostjo, kar je opaziti že v njegovih začetniških spisih, ki jih je pisal še kot gimnazijski dijak. Predavatelj je odkril marsikatero lepo stran tega našega tako maloznanega pisatelja in poslušalstvo, ki je bilo navzoče v velikem številu, je vedelo ceniti to, in je predavateljeva izvajanja pospremito z živahnim odobravanjem.

— Deželno in gospodarsko pomožno društvo Rdečega križa za Kranjsko je imelo v sredo popoldne svoj redni občni zbor v knjižnici c. kr. deželne vlade. Ob 5. sklicani občni zbor ni bil sklepčen zaradi premajhnega števila navzočih članov, zato je I. podpredsednik p. Peter vitez Grasselli v imenu obolelega predsednika g. ces. svet. Ivana Murnika in v navzočnosti predsednice gospe baronice Karle Schwazove otvoril po preteku pol ure drugi občni zbor s slovenskim pozdravom in potem podal poročilo o društvenem delovanju v nemškem jeziku. Društvo je izdalo tiskano poročilo v obeh jezikih, a na običnem zboru so bila na razpolago samo nemška, ker baje tiškar slovenskih še ni izgotovil. Gosp. podpredsednik je omenjal, da se je društvo z ozirom na resni položaj pripravilo, da stopi v slučaj potrebe v akcijo, in poskrbelo za bolniški postaji v Ljubljani in St. Petru, obenem pa tudi za sprejem ranjenecv in pri vatno oskrbo. Vodstvo Leonina je obljubilo dati prostora za 120 ranjenecv ob popolni oskrbi. Iz tiskanega poročila posnemamo, da je društvo v jubilejnem letu pomnožilo zablaz za vojaške vdove in sirote na 2000 K, iz katerega dobivajo vdove letno 480 kron, sirote pa 320. Ga Antonija Kolerjeva, društvena podpredsednica, je bila odlikovana z Elizabetnim redom II. vrste. Za ponesrečence v Italiji je osrednje društvo darovalo 10.000 K. Namesto premeščenega nadstabanega zdravnika dr. Antona Weissa je dodeljeno društvu kot vojaški svetovalec nadstaban zdravnik dr. Karel Baumann. Društvo je dalo 51 starim vojakom in 8 vojaškim vdovam skupne podpore 1080 K. Za slučaj vojne je zagotovljenih 8 usmiljen in 30 drugih izvežbanih strežnic. Bolniški transport bi oskrbovali požarni brambi v Ljubljani in St. Petru. Ranjenecem, ki bi bili na blejskem gradu, bi dajal zdravniško pomoč g. dr. Ignacij Jelovšek iz Radovljice. Društvo je štel 5 častnih in 266 rednih članov. Podružnice so razen onih na Vrhniki, v Krškem in Mokronogu delovale prav uspešno, posebno pa one v Kranju, Logatcu in Kamniku. Društvo je imelo 9302-82 K dohodkov in 4789 63 K izdatkov. Društveno premoženje znaša 130.843 38 K in se je napram lani pomnožilo za 4513 14 K. Za podpore je izdalo 2517 60 K. Blagajniško poročilo se odobri. Izvolijo se nato nov član v odbor g. podpolkovnik Karel pl. Kastl in stari preglednik računov. Pri slučajnostih je gosp. Doberlet omenil težkih oblakov, ki so se zbirali nad zemljami ob Drini, Savi in Donavi, ki so pa izginili. Tedaj so se dame in gospodje pridno priglaševali, da se izvezbajo za čas resnosti. Vse priznanje jim. Nadalje se spominja g. ces. svet. Murnika, ki kot predsednik z vsjo ljubeznivostjo deluje za društvo. Bog ga ohrani še dolgo let. Seveda je g. Doberlet govoril nem-

ško, kakor se je splošno razen gosp. podpredsednika, ki je govoril tudi slovensko, govorilo nemško. Ko pa je g. podpredsednik na govor g. Doberleta odgovoril najprej slovensko, so nekatere dame takoj začele mrmati, kako to, da se na nemški nagovor odgovarja slovensko. Torej tudi tu zagrizenost! Sploh pa je bila udeležba s strani slovenskih dam zelo majhna in značilno je, da se je hotelo še tu briskirati slovenske člane, katerih je polovica v društvu. Z zahvalo udeležencem, časopisju in deželni vladi, ki je prepustila prostor za zborovanje, je g. podpredsednik zaključil občni zbor.

— Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih na Kranjskem je imelo včeraj zvečer v knjižnici deželne vlade svoj občni zbor. Predsednik dvorni svetnik grof Chorinsky je na kratko pozdravil navzoče, zlasti deželnega predsednika barona Schwarzja in predsednika deželnega sodišča Alberta Levičnika, ter nato podal besedo generalnemu tajniku dr. Demetru vit Bleiweisju, da poroča o društvenem delovanju. Iz obširnega poročila posnemamo, da je društvo imelo v preteklem letu 4 ustanovnike, 35 podpornikov in 344 rednih članov. Zaradi nengodnega finančnega stanja tudi v preteklem letu ni moglo društvo prirediti stavbo otroškega zavetišča in je pred vsem obračalo svojo skrb na delovanje oskrbovalnice. Oskrbovalo se je 25 rodbin s 96 rodbinskimi člani (45 moškimi in 51 ženskami). Od teh je bolehalo za pljučno jetiko 22 oseb, 4 otroci pa za škrofulozo. Za pljučno tuberkulozo so umrle 4 osebe, za netuberkuloznim obolenjem pa 2 osebi. V oskrbi je ostalo 22 jetičnikov. V oskrbovalnici se je izvršilo 27 ordinacij s 70 ordinacijskimi urami, pri čemer se je 349krat preiskavalo in 797krat tehtalo oskrbovance. Večjo važnost je polagalo društvo na socialno odvracanje jetike, na obvarovanje zdravih pred jetiko in se je to delovanje s pomočjo društev za otroško varstvo tudi preneslo na deželo. Nekaj škrofuloznih otrok se je poslalo v Grače 400 izvodov brošure „Kako ohranimo deco jetike“ se je razdelilo ljudskim šolam na Kranjskem. Društvo so podpirale pred vsem občine in pa vlada. Na zdavo zavetišča tudi v bodoče še ni kmalu misliti, dasiravno ima društvo stavišče že plačano. Končno izreka za hvalo žurnalistiki, pred vsem ljubljanskim dnevnikom. Poročilo se odobri. Blagajnik Artur Mahr poroča, da je društvo imelo 21.292 86 K dohodkov in ravno toliko izdatkov, med katerimi je uračunjena svota 12 956 09 K, ki je naložena takole: pri I. C. Mayerju 4742 62 K, v „Kranjski hranilnici“ 7685 21 K in v poštini hranilnici 528 26 K. 528 26 K. Konstatiramo torej, da ima društvo niti vinarja naloženega v kakem slovenskem denarnem zavodu, dasiravno je gotovo polovica članov Slovencev in so slovenske občine darovale lepe svote v društvene namene. Revizorja I. Mayer in Josip Perdan sta pregledala račune in jih našla v redu. Ista dva revizorja se izvolita tudi za prihodnje leto. Ker je bil s tem dnevi red izčrpan, zaključijo predsednik občni zbor z zahvalo udeležnikom in časopisju. Konstatiramo, da so bile besede, ki jih je izpregovoril predsednik grof Chorinsky v zvezi s časopisju — edine slovenske besede, ki so bile izpregovorjene na običnem zboru deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih na Kranjskem!

— Umri je danes na Rasljevi cesti št. 13 v Ljubljani po dolgi bolezni g. Viljem Martinak, c. kr. sodni svetnik v p. N. v m. p.

— Prošnje za gospodarske tečaje je treba pravočasno vlagati. Jeseni lanskega leta je bil dal deželni odbor razglasiti, da naj se tiste občine in korporacije, ki žele gospodarskih tečajev n. pr. za vinarstvo, sadjarstvo ali za kmetijstvo sploh, pravočasno zglašajo, kar je zaradi tega potrebno, ker se morajo dotične prošnje pred njihovo rešitvijo predložiti presojevalni komisiji. Vkljub temu so prihajale posamezne prošnje tako pozno, ali pa takorekoč šele v zadnjem trenutku, da se za preteklo zimo ni bilo mogoče ozirati, kar je bilo prizadetim interesom le na škodo. Poklicani faktorji se vsled tega za bodočo zimo že zdaj opozarjajo na to, da naj svoje zadevne prošnje pravočasno vlagajo, ker bi drugače dež. odbor ne mogel se nanje ozirati. V poletni dobi bi se mogel prirediti kak posamezen tečaj le tedaj, ako se zanj prosi vsaj mesec dni, preden naj se priredi.

— Prvega letošnjega divjega petelina sta včeraj 1. aprila ustreliš na Kolovcu zobozdravnik g. dr. Bretl, v Litiji pa zdravnik dr. Premrov.

— Zabavni večer, ki ga priredi „Žensko telovadno društvo v Šiški“, bo v nedeljo, dne 4. aprila, v gostilni pri „Kankertu“. Med drugim je na sporedu tudi veseloigra: „Dva

Pavla. Iz posebne prijaznosti sodeluje g. pl. Sladović. — Začetek ob pol 8 zvečer. Vstopina 40 h.

Izlet prideljivo veseli ljudje šent-petrške fare v nedeljo s poštnim vlakom ob 3 popoldne v Kamnico pri Dolnem, postaja Laze. Spotoma se ponese h „Kraču“ nabiralnik „Družbe sv. C. in M.“ Kdor ima dobro voljo in veselo srce, naj se pridruži.

Na Kalu nad Dolom je nena doma umrl posestnik Karol Dolanc, odbojnik občine Dol in član kraj. šol. sveta. Bil je klerikalnega mišljenja in dolski kaplan je izgubil z njim trdno oporo. Drugače je bil vrl mož in dober narodnjak.

Umrli je danes zjutraj v Škofji Loki v najlepši moški starosti učitelj Josip Svetlič. V njem je Škofja Loka izgubila vestnega učitelja, prijatelja družabnika ter za prosveto delavnega moža. Zapuščena žena in hčerka. Pogreb bo v soboto ob 5. uri pop. Vrlomu možu lahka zemlja!

Narodna čitalnica v Novem mestu priredi v torek, dne 13. t. m., ob 8. uri zvečer v svojih prostorih izvanreden občni zbor, na katerem se bo sklepalo o stavbi zadevi „Narodnega doma“. Zaradi velike važnosti te zadeve je želeli, da se posvetovanja udeležijo vsi člani društva.

Nemški stebri v Dragi. V kratkem se imajo vršiti občinske volitve, pri katerih se ima odločiti, ako naj še nadalje ostane ta občina v nemških rokah. Neki ljubljani imajo v Dragi brata, ki je imovit posestnik. Poslal mu je pismo, v katerem ga je rotil, naj pri volitvah voli slovenske kandidate. Nato pismo je dobil od govor. seveda nemški, v katerem ga obvešča, da bo volil z Nemci. To pismo je pisano v kasični nemščini, zato priobčujemo iz njega nekaj odlomkov v zabavo svojih čitateljev.

Evo pismo: „Mein Herr! 3/16 1909. Meine besten brüder! Ich danke Ihnen sehr für die Briefe, die Sie mir geschickt haben. Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

„Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

„Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

„Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

„Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

„Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

„Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

„Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

„Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

„Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

„Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

„Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

„Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

„Ich bin sehr froh, dass Sie mich so sehr lieben und mich so sehr unterstützen. Ich werde mich für Sie einsetzen, wie ich kann.“

zopet kritični dnevi, mrzli, deževni in vetrni, dočim se od 24. na 25. zjasni in ostane jasno in gorko vreme do konca meseca. — V skoro iste oddelke razdeli mesec tudi B. Bürge po Falbovi metodi, toda vreme je v posameznih enakih mesečnih oddelkih ravno nasprotno, namreč v dnevih ko se nam obeta po Zangerju lepo in solčno, imamo dež in sneg pri Falbu in zopet obratno.

Trpinčenca živali. Včeraj popoldne sta dva mesarska vajenca prignala bika na Mesarsko cesto. Žival je imela v nosnicah železen obroč privezan na debeli palici. Prvi je bika za obroč tako cukal, da mu je kri curkoma tekla iz nosnice, drugi pa, ki je bika pogajal, ga je z debelim cepcem tako pretepaval po vumpu, da je tudi tam krvavel. Dali stražnik je neusmiljenosti napravil konec in jima ne odide zaradi takega nezasišlanega trpinčenja zaslužena kazen.

Nesreča. Ko je včeraj dopoldne zidarski polir Anton Količ nadzoroval pri predoru na Martinovi cesti delo, se je odtrgala večja plast zemlje ter ga skoraj popolnoma podsula. Ko so ga odkopali, so zaznali, da ima ponosrečene po telesu več poškodb in tudi pod kolonom mu je zlomilo desno nogo. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Pes popadel je včeraj v Later manovem drevoredu 10letnega šolskega učenca I. R. ter ga na desni roki lahko telesno poškodoval. Lastnik psa dosedaj še ni znan.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo 9 Hrvatov, nazaj jih je prišlo pa 15. — Predvčerajšnjem je šlo v Ameriko 40 Hrvatov in 50 Macedoncev.

Nepredvidnost. Včeraj je iz svojega stanovanja v Salendrovih ulicah št. 3 s flobert puško streljal delavec Alojzij Kefar ter zadel s kroglicami v pisarniška vrata g. Henrika Maurerja. Ker je bila tudi za pasante nevarnost, se bode moral lahko miselnost zagovarjati pred sodiščem.

Izgubljeno in najdeno. Ana Suštarjeva, delavka, je izgubila temno usnjato denarnico s 4 K in nekaj drobiža. Posestnica Apolonija Germova je izgubila nov moški čevljar na zadrgo vreden 3 K 50 v. Služkinja Marija Nagodetova je izgubila na poti iz Šiške prost bankovec za 10 K. Izgubila je 31. marca neka dama 100 K denarja, najbrž na potu od Drenikove trgovine do Židovnih ulic. Kdor je denar našel, naj ga odda na magistratu. — Steklar Julij Klein je našel usnjato denarnico z manjšo svoto denarja. — Najdina sta dva ključa iz aluminija, ki bržkone odpirata večna in sobna vrata. Lastnik ga dobi nazaj na osrednji policijski stražnici.

Ameriška poročila. Nov vzrok za ločitev zakona. Ohijško vrhovno sodišče je potrdilo razsodbo glede ločitve zakona prof. Burusa na zahtevo njegove soproge, katera je hotela ločitev, ker sta imela že 10 otrok in je bilo profesorju še premalo. — Pod vlak je skočil Fran Bečaj star 28 let iz Reparjev pri Cerknici na Kranjskem. Vzrok beda, siromaštvo in brezdelnica. — Iz prisilne delavnice Blackwells so izpustili 2700 kazencev še predno je potekla doba kazni, da napravijo prostor za nove kaznjence. Vrhutega je v teku zadnjih 3 mesecev prosilo 850 delavcev prostovoljno za oddajo v prisilno delavnico, češ, da so sicer primorani krasti, če se hočejo preživeti. — Vodstvo cerkve baptistov v Sommerwille je prepovedalo ženškam v klobukih vstop v cerkev. — Pri občinskih volitvah v Čigagu je bilo oddanih 35.000 poljskih glasov. — Za 10% je znižala plačo družba Lackaansana Steel, ki izdeluje jeklene izdelke, svojim delavcem in uradnikom, katerih ima skupno okrog 3000. — Tobačni trust in neodvisne tobačne trdnice podražijo cigarete in sicer pri vsaki skatli za 1 cent, kar jim bode po povprečnem računu donosalo na 55.000.000 dolarjev. — Ponesrečil se je rojak Oštr v Duryea, doma iz Tustanja pri Moravčah. — Podsl ga je velik kup kamenjater, je vsled dobljenih ran v kratkem umrl. Zapustil je mlado ženo in 3 otroke. Dalje je ubil velik kos premoga, ki se je utrgal v rovu Baggaleyua Frana Šulena iz Leskove pri Rajhenburgu. — Umrli je po 6dnevni bolezni v Leadville, Colo, 23letna Marjeta Rus, omožena Erjavca. Zapustila je 3 mesece staro hčerko.

Književnost.

— Novi akordi. Peti zvezek letošnjega tečaja tega zbornika za vokalno in instrumentalno glasbo obse naslednje skladbe: 1. Vjekoslav Rosenberg - Ružič »Valse brillante« za klavir; 2. Anton Lajovic »Veter veje« za en glas in klavir; 3. Karel Adamič »Večerna molitev« mešan zbor; 4. Emil Adamič »Zaman pod

oknom« mešan zbor. Cena: celoletno 8 K, polletno 4 K 50 v.

— Die Grenzgebiete Oesterreich-Ungarns und Serbiens je čedno izga naslednje skladbe: 1. Vjekoslav Roizšel v založbi firme G. Frylag & Berndt na Dunaju in velja samo 55 vinarjev s pošto vred.

Drobne novice.

— **Zrakoplov grofa Zeppelina.** Grof Zeppelin je s svojim na novo zgrajenim zrakoplovom ostal 12 ur v zraku. Zrakoplov se je dvignil v Monakovem in se je po viharju razbil preko Landsbura, Ravensburga in Biberaha spustil na zemljo pri Dingolfinu, ne da bi se zgodila najmanjša nesreča.

— **Revolta v prisilni delavnici.** V prisilni delavnici za ženske v Lankovici na Štajerskem je v sredo prišlo do pravočrne revolte. Ženske, ki so delale na vrtu, so najprej razbile najprej okna na gredah. To je bil znak za splošno revolto. Ženske, ki so bile na poslu v drugem nastropju, so razbile, kar jim je prišlo pod roko: šipe, stole, mize, podobne itd. Ko so vse razbile, so razbite in zlomljene stvari metale skozi okno. Posredovati so morali orožniki iz Lankovica in Köflacha. Vzrok revolte je bila baje slaba hrana.

— **Vpokojeni** bodo vsi častniki in vojaški uradniki, ki služijo že 40 let ali so že prekorajili 60 leto. Prav je tako.

— **Ponoverjenje.** Pri zavarovalnici zoper ogenj v Maršendoru na Češkem so prišli na sled, da manjka v blagajni 100.000 K. Kdo je to vsoto poneveril še ni dognano.

— **Tri ruske učiteljice,** ki so prišle v Prago in si najeli stanovanje v Kraljevih Vinogradih je policija pozvala, naj nemudoma zapuste Avstrijo.

— **Sin kralja Milana dedič.** Nezakonski sin pokojnega kralja Milana, Milan Kristić je podedoval po svojem dedu 300.000 frankov pod pogojem, da se vrne k svoji babici in vstopi v Atenah v neko banko kot uradnik.

— **Nov patros v Kalabriji.** Včeraj ob 5 uri zjutraj se je pojavil v Reggio di Calabria močan dolg sunek, kateremu je po par minutah sledilo več manjših sunkov med groznim podzemskim bobnanjem. Ljudstvo je jako razburjeno, potres je zrušil zopet več hiš.

— **Zaročila se je sultanova hčerka** lepa Aiša z Ahmed Vami bejem. Stara je 22 let in deveta po starosti med štirinajstimi sultanovimi otroci.

Morilec Födransperg pred porotniki.

(Nadaljevanje.)

Na vprašanje predsednika, zakaj je mrtvo truplo razkosal, je obtoženec rekel: zato, ker sem hotel truplo skriti pred vdovo Celič, ki je imela priti v nedeljo k meni. (Umor se je namreč izvršil v soboto zjutraj.) Obtoženec pripoveduje, kako je umorjenko najprej slekel in ji najprej z lovskim nožem odsekal glavo in potem ostale dele života in te zavil v papir ter spravil v zaboj. Glavo da je zavil v brisalko, potem še v papir ter potem vse skupaj trdo zvezal s špego in žico.

Predsednik: »Torej tem v sobi ste imeli razkosano truplo umorjenke in ste v tej sobi potem spali?«

Obtoženec: »Ne, nisem pustil kosov trupla v spalnici, temveč sem jih nesel v obednico. Bil sem ves obupan radi tega dogodka. Spati nisem mogel. Nisem vedel, kam bi se dejal. Bilo me je strah, bilo me je groza! Najraje bi bil pobegnil.«

Obtoženec je na to povedal, kako je skril zaboj s truplom v kleti in kako je prišla k njemu vdova Celič, kateri je rekel, da je Fabry že odšla. Povedal je tudi, da je v ponedeljek ob 2 zjutraj odnesel glavo in jo vrnil v morje, kakor tudi, kako je skril zlato in dragulje umorjenke.

Predsednik: »Od katere strani ste umorjenko zabodli prikrat?«

Obtoženec: »Od spredaj.«

Predsednik: »Se ne spominjate, da je pokojna Fabry, ko ste jo suvali z bodalom, kričala: Laissez moi! Laissez moi! (pustite me)!«

Obtoženec: »Med tem ko sem jo zabodel, sem čul krik, potem se je ona zgrudila na tla in nisem slišal ničesar več. V grozni jezi nisem več vedel, kaj počnem.«

Na to je pripovedoval razmerje med njim in vdovo Celičovo, s katero se je hotel poročiti. Vendar ga je pa Fabry bila tako zmotila, da je bil sklenil se ji njo poročiti in nato odpotovati iz Trsta.

Po raznih drugih vprašanjih je predsednik zopet prišel k dogodku vprašaje obtoženca: »Vi ste pokojni Fabry zadali 14 ran. Zdravniki so na skupaj sestavljenem trupu konstatirali, da je bilo umorjeni še za življenja zadanih 8 težkih ran, od katerih so bile 3 smrtno. Rane po rokah

pričajo, da se vam je branila. Dve rani ste bili zadani po smrti. Sedaj vas vprašam, niste li se mogli znebiti te ženske na drug način, kot da ste jo zabodli s tako ostrim in špičastim bodalom?«

Obtoženec: Ko me je ona tako psovala, mi pljuvala v obraz in me praskala, sem izgubil pamet in nisem več vedel, kaj počnem.

Predsednik: »Vendar ste vedeli, kje je bodalo, ker ste ga vzeli v roke.«

Obtoženec: Bil sem tako razkačen in bodalo je bilo tako blizu mene.

Na razna vprašanja, je obtoženec tudi povedal, da ga je bilo sram, da da je bila pri njemu Fabry in to pred vdovo Celičovo, katera da mu je mnogo dobrega storila, posebno pa še, da ga je skrbelo (hte) radi sramote, ki bi s tem zadela njegovi dve hčerki.

Predsednik: »Pustimo hčerki, katere tu večkrat omenjate, na miru. Vi ste jako malo skrbeli za vaše hčerki. Odkar ste v zaporu, jima niste pisali niti ene same vrstice. Sicer ste sploh jako malo skrbeli za svojo družino. Ko vam je umrla žena, jo je morala občina na svoje stroške pokopati. Ravnotako vzdržuje ustanje, ki je bila občinu, da obe vaše hčerki na svoje stroške. Torej niste vi prav nič mislili nanje.«

Obtoženec: »O pač! Mislim sem in mislim še danes na njiju noč in dan! Ali kaj sem hotel? Iz ječe pisati jima nisem hotel. Sarbeti za njiju vzdržavajne pa tudi prej nisem mogel, ker sem bil brez službe.«

Predsednik: »No, pustimo to. Čudno je pač razumeti, da človek, ki je malo poprej umrl človek, gre tako; zatem govorit s Koczarowskim (njegov prejšnji sosed) na način, kakor ste govorili vi.«

Branitelj odvetnik Petronio: »Prosim gospod predsednik, to so dedukcije, o katerih mislim...«

Predsednik: »To so dejstva, ki izhajajo iz procesa, in jaz imam tu pravico napraviti opazko. Sicer pa predsedujem jazi!«

Branitelj: »A sem tudi jaz tukaj!«

Ko je na predsednikovo vprašanje, obtoženec na kratko povedal, kako je bilo glede poskušene goljufije na škofjskem ordinarijatu, je predsednik prešel na kratak pregled morilčeve prošlosti.

Obtoženec je bil že kot 13 letni deček radi tatvine v Ljubljani aretiran in potem radi raznih tatvin in sleparij nešteto krat kaznovan. Ko je predsednik na dolgo izpraševal obtoženca radi znanega zaboja, ki ga je Födransperg svojedobno poslal v stanovanje neke družine na Dunaju, (v katerem zaboji, kakor se trdi, da se je nahajal on sam, hoteč družino oropati) je prišlo do kontroverze med braniteljem in predsednikom, ker je prvi namreč protestiral proti temu, da se obtoženca izprašuje o stvarih, radi katerih ni tožen.

Potem ko je obtoženec še povedal, kako se je v Drinoplju poročil z neko Grkinjo Anastazijo, s katero ima dve hčerki, in kako se je v Trstu seznanil s Celičovo za časa, ko je še živel njen mož, je končalo njegovo zasliševanje.

Predsednik je nato prečital razne zapiske o dogodku in zatem odredil zasliševanje prič. Predsednik je dal pozvati vse priče. Manjkalo jih je sedem. Med prisotnimi je bila tudi vdova Celičeva, in ko je le-ta prišla mimo morilca, zapazivši jo, postal ves rdeč v obraz in strašno razburjen. Premikal se je nemirno po klopi in si brisal solze. Najprej je bil zaskrbljen priča Viktor Lakovič, ki je potegnil glavo umorjenke iz morja. Kmalu potem je prišla na vrsto vdova Celičeva. Celičeva je povedala, kako je spoznala Födransperga in mu šla na roko, ker se ji je smilil.

Povedala je, da ni bila zaljubljena vanj kakor kako dekle — saj je 52 let stara — a da ga je imela rada.

Predsednik sodiščem je neprehoma množica ljudi, ki čakajo, da bi videli morilca. Ta je pa vedno po stranskih potih in ob nenavadnih urah odveden v zapore via Tigor in zopet doveden k sodišču. Tržaški listi — ki so vsi takoj razprodani — izhajajo v posebnih izdajah, ki prinašajo obširna poročila o razpravi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trgovinski odnošaji med Avstrijo in Srbijo.

Dunaj 2. aprila. Uradna »Wiener Zeitung« priobčuje vladno naredbo glede trgovinskih odnošajev s Srbijo. Bivši minister na srtni postelji.

Dunaj, 2. aprila. Bivši vodja finančnega ministrstva dr. Jorkasch-Koch je tako nevarno obolel, da se je vsak trenutek bati katastrofe.

Odklonjeno odklonjanje.

Praga 2. aprila. Vrtnar v Kraljevih Vinogradih Badek je dobil prvo takovano cesarsko darilo na dunajski vrtnarski razstavi. Badek je to

darilo odklonil, češ, da ne sprejme ničesar z Dunaja, kjer se tako barbarsko zatirajo tamkaj živeči Čehi.

Novo preiskavo proti Srbom.

Zagreb, 2. aprila. Hišne preiskave pri Srbih, ki pripadajo srbski samostalni stranki se nadaljujejo. Včeraj je izvršilo orožništvo hišne preiskave pri raznih uglednih Srbih v Stari Pazovi, Grubincih, Šimanovcih, v Zemunu in po drugih krajih po Sremu. V Stari Pazovi so orožniki preiskali tudi stanovanje tamošnjega nemškega trgovca.

Premestitev srbske prestolnice v Niš.

Belgrad, 2. aprila. (Uradno) Prestolnica se premesti iz Belgrada v Niš.

Belgrad, 2. aprila. (Uradno.) Podpredsednik narodne skupščine Stojković je naznačil, da je predsedstvo odstopilo od 72 poslancev podpisano pet čijo, naj se prestolnica prenese iz Belgrada v notranjost, vlad, da ukrene potrebno.

Slovansko gibanje v Rusiji.

Petrograd, 2. aprila. Takajšnje »Slavjanskoje obščestvo« je sklicalo shod vseh društev v Rusiji, katerih namen je delovati za razširjanje slovanske ideje. Ta shod se prične 19. aprila t. l. in bo trajal šest dni. Na tem shodu se bo sklepalo o vseslovjanskem kongresu in o prireditvi vseslovjanske razstave. Častni predsednik tega shoda bo predsednik gosudarstvene dume Homjakov. Važen referat na tem shodu bo imel grf Vladimir Bobrinski.

Prsti ministru Izvoljskemu.

Moskva, 2. aprila. Veliko pozornost vzbuja tu dejstvo, da napada minstra Izvoljskega poliofiozni list ruske vlade »Moskovskaja Vjedomosti«. List priobčuje uvodnik »Nova sramota za našo diplomacijo«, v katerem ostru kritizuje delovanje ministra Izvoljskega kakor tudi ruske diplomacije, ki jo imenuje popolnoma nesposobno. List zaključuje svoja izjavjanja tako le: »Ako je naša vlada na koncu koncev itak mislila priznati aneksijo, čema je do zadnjega trenutka vzdrževala v slovanskih narodih nado, da jim bo pripomogla do uveljavljenja njihovih zakonitih interesov? Zakaj je potem krepila v njih vero, da se bo Rusija pojavila kot njih zaščitnica in da jim bo mirnim potom pridobila vse one koncesije, brez katerih je tem malim slovanskim državam skoro nemogoče živeti? Zakaj je bilo potreba v njih uliti vero v Rusijo, v kateri so živeli stoletja in katera jim je olajševala pomiriti se z obupno sedanostjo v nadi na svetlejšo bodočnost? Na ta vprašanja ni dobili drugega odgovora, kakor to je bilo sramotno postopanje.«

Kralja Edvarda zadela kap.

Frankfurt, 2. aprila. »Frankfurter Zeitung« priobčuje brzojavko, da je zadela angleškega kralja Edvarda v Biarritz kap.

Gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Meseca marca 1909 je vložilo v Mestno hranilnico ljubljansko 1626 strank 1.179.528 K 20 v, 1555 strank pa dvignilo 957.281 K 61 v. V I. četrtletju 1909 se je dovolilo 192 posilom posojil na zemljišča v skupnem znesku 2.970.160 K.

— **Obrotno pomožno društvo** r. z. z. o. z. v Ljubljani je imelo meseca sušca 176.103 K 70 v denarnega prometa, in sicer je bilo dohodkov 89.905 K 26 v, stroškov pa 87.057 K 48 v. Skupno stanje hranilnih vlog znaša 269.724 K 22 v, stanje mesečnih posojil pa 395.269 K 40 v.

— **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu marcu 1909 je 191 strank vložilo 74.204 K 75 v, 284 strank dvignilo 92.664 K 32 v, 2 strankama se je izplačalo hipotečnih posojil 1100 K, stanje hranilnih vlog 1.726.127 K 59 v, stanje hipotečnih posojil 1.265.000 K 90 v, denarni promet 276.646 K 81 v.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** V mesecu marcu 1909 je 260 strank vložilo 94.538 K 35 v, 322 strank dvignilo 147.552 K 04 v, 26 strankam se je izplačalo posojil 23.835 K, denarni promet 595.039 K 79 v.

— **Mestna hranilnica v Novem mestu.** V mesecu marcu 1909 je 276 strank vložilo 84.436 K 73 v, 340 strank dvignilo 147.223 K 73 v, 6 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 3700 K — v, 334 menio se je eskomptovalo za 111.649 K — v, stanje vlog 3.420.437 K 72 v, denarni promet 599.880 K 42 v. Vseh strank j° bilo 1416.

— **Mestna hranilnica v Budimpešti.** Dne 2. aprila 1909.

— **Termini.**

Pšenica za april 1909 . . . za 50 kg K 14 15
Pšenica za oktober 1909 . . . za 50 kg K 11 42
Rž . . . za april . . . za 50 kg K 10 16
Koruzna za maj . . . za 50 kg K 7 62
Oves za april . . . za 50 kg K 8 90

— **Ekspetiv.**

10—15 vin. višje.

Meteorološko poročilo.
Vilma nad morjem 806 3 Srednji zračni tlak 736-0 mm.

marca	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
1.	9. zv.	732.1	8.9	sl. jz.ah	oblačno
2.	7. zj.	733.3	6.3	sl. svzhod	dež
3.	2. pop.	734.3	8.4	sl. jvzhod	"

Srednja večerajšnja temperatura 8.7° norm. 6.9 Padavina v 24 urah 7.2 mm.

Viljem Martinak
c. kr. sodni svetnik v p.

danes, dne 2. aprila ob polu 12. dopoldne po dolgem, zelo mučnem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajočega, preminil.

Pogreb se vrši v nedeljo, dne 4. aprila ob polu 4. popoldne iz hiše žalosti, Resljeva cesta št. 13 na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše se bodo služile v župni cerkvi sv. Petra. 142

V Ljubljani, 2. aprila 1909.

Zahvala.

V pretužnih, za nas toliko težkih dneh, ki so nam bili usojeni s pretrajno smrtjo našega iskreno ljubljene, nepozabnega prebegača soproga, oziroma brata, stica, gospoda

Jožefa Pichlerja
c. kr. okrajnega tajnika in pomožn. koncept. uradnika dež. odbora v p.

došlo nam je vsestransko toliko tolažilnih dokazov srčnega sočutja, da nam je dolžnost izreči tem potom vsem sočustvujočim dragim sorodnikom, ljubim prijateljem in znancom našo iskreno, presrečno zahvalo.

Priav posebno se pa še čutimo dolžne zahvaliti se preč. duhovščini, prebлагородnemu dež. odborniku grofu Bartu, blagorodnemu gospodu ravnatelju dež. uradov svetniku M. Zamidi, gg. drž. in dež. uradnikom, vsem mnogobrojnim prijateljem in znancom pokojnikovim, sploh vsem, ki so blagovolili spremiti predragega rajnika k večnemu počitku ali kakorkoli izrazili svoje sočutje. Iskrena hvala tudi darovalcem krasnih vencev.

Dobrotni Bog budi vsem obilen plačnik!

V Ljubljani, 1. aprila 1909.

1340 **Žalujoči ostali.**

Prodajalka
išče službe v manufakturni ali mešani trgovini na deželi.

Ponudbe pod „služba“ na uprav. „Slov. Naroda“.

1318-1

Prodaja se eleganten, bel otročji voziček

Kje, pove upravništvo „Sloven.skega Naroda“.

1301-1

Dva trezna, zanesljiva in poštena konjska hlapca
ter boljšega moškega za nadzornika sprejme takoj v službo Jos. Škerlj, spediter v Ljubljani.

1325-1

Gospodje
sesprejmo na hrano.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

1323-1

Spreten pisar
se sprejme v notarsko pisarno v Metliki.

Ponudbe z naznanilom pogojev je pošiljati neposredno na gornjo pisarno.

1338-1

Bernhardinska psica
11 mesecev stara, se cenó prodá v študentovskih ulicah šte. 13, I. nadstr. v Ljubljani.

1275-3

Dobro ohranjeno kolo
s prostim tekom se takoj prodá. Več pove upravništvo „Sloven.skega Naroda“.

1297-2

Dobro idoča pekarija
se takoj odda.

Ponudbe pod „pekarija“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

1266-3

Proti dobri plači se sprejme izurjena šivilja
samostojna prva moč v modnem ateljeju M. Sarc, Knaflova ulica šte. 2.

1328-1

!! Čudite se !!
4 pari čevljev za samo 4 6 90

Zaradi nakupa ogromnega števila obutvi se bode samo kratek čas oddajalo po tej sramotno nizki ceni: 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trakove z močno zbitimi, jakimi podplati s posebno finim usnjem obšitih, veleelegantni najnovejša oblika in močni. Velikost na cm ali po številkah. Vsi štirje pari stanejo samo 6 90 K. Pošilja se po poštne povzetju. Zamenja dovoljena, tudi denar brez nepravil nazaj.

1326

L. Zweig, Krakov 50/20.

ODOL

Kdor ODOL rabi dosledno vsak dan, po dandanašnjem stanju znanosti najbolje neguje zobe in usta.

1261-4

Zaradi ogromne zaloge
sveže najmoderneje spomladanske in poletne konfekcije za dame, gospode, deklice, dečke in otroke prodaja že pričetkom sezone tudi pod lastno ceno.

Na zahtevo pošiljam na deželo tudi brez povzetja. Naročila po meri za dame in gospode bodo najhitreje in najfineje izvršena na Dunaju.

1169-7

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Spiljetu. Podružnica v Celovcu. Podružnica v Trstu.

Del. glavnica K 2.000.000. Stritarjevo ulice šte. 2. Rezervni fond K 300.000.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Nasproti „Evropa“ se oddaja s 15. aprilom

ena ali dve meblirani sobi
s posebnim vvhodom.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

1320-1

Gostilna
z lepim vrtom

v šmartnem ob Savi se odda takoj v najem ali na račun

gostilničarki ki mora biti dobra kuharica. Poizve se pri lastniku Mat. Dolničarju, vinotrtzu istotam.

1304-2

Krasno
pomladansko založo modnega blaga za gospode in dame

najtopleje priporoča.

44

Engelbert Skušek
Ljubljana
Mestni trg šte. 19.

Za popoldanski čas išče postranskega opravila (tudi kot risar) mlad

uradnik.

Kdo, pove upravništvo „Sloven.skega Naroda“.

1302-2

Naprodaj je:
moško kolo, visok klobuk in moška suknja

vse prav po nizki ceni. Več pove Kramar na Martini novi cesti 24 v Ljubljani.

139-1

H. Volk
v Šoštanju, Štajersko

Kemična pralnica

urejena z najnovejšimi stroji na par in elektriko se priporoča za snazenje vsakovrstnih oblek itd.

4

Sprejemalnica za Ljubljano pri I. Magdiču
krojaču, Miklošičeva cesta št. 10.

Edino prodajo za Ljubljano
prvovrstnega, patentiranega, francoskega

ročnega gasil. aparata

odda dunajsko generalno zastopstvo spretni, solventni osebi, ki bi si s prodajo teh aparatov hotela priskrbiti dober dohodek.

Delavni, energični gospodje naj pošljejo svoje ponudbe pod „Fl. L. 500 Nr. 1299“ na naslov Rudolf Mosse, Dunaj I.

1339

Najlepši čebulček liter po 60 vin.

kakor vsakovrstna druga zanesljiva semena priporoča

MAKSO SEVAR v Ljubljani.

Po pošti najtočneje.

1289-2

Žrebanje nepreklicno 3. aprila 1909

Loterija za ogrevalne sobe

1500 dobitkov v efektivni vrednosti K 55.000.

49-5

Prvi trije glavni dobitki kron 30.000, 5000, 1000, se na zahtevanje dobitelja odšteti 10 % in zakonitega dobitvenega davka izplačajo v gotovini. — Srečke po 1 K se dobivajo po vseh trafikah, loterijah, menjalnicah in v loterijski pisarni I, Spiegelgasse šte. 15.

Štev. 125

Natečaj.

Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani je s pričetkom prihodnjega šolskega leta oddati mesto

delovodje za kovinski (ključavničarski) obrt.

Služba se podeli pogodbenim potom v okviru naredbe c. kr. ministrstva za bogoočastje in uk z dne 26. sept. 1905, št. 33859 (Centralblatt für das gewerbliche Unterrichtswesen XXIV, b), tiče se nastavljanja in upokojenja delovodij na državnih obrtnih učnih zavodih.

Prosilec za to mesto, s katerim je zvezana letna remuneracija v najvišjem znesku 2000 K, je poleg strokovne izobrazbe dokazati znanje obeh deželnih jezikov.

Absolventje kake šole ali učne delavnice za ključavničarstvo, ki se izkažejo z večletno mehanično tehnično prakso, imajo pri enakih razmerah prednost pred drugimi prosilci.

Pismeno opremljene in na c. kr. ministrstvo za javna dela naslovljene prošnje je najkasneje do

dne 25. aprila

vložiti pri podpisnem ravnateljstvu.

C. kr. ravnateljstvo umetno-obrtno strokovne šole
v Ljubljani, 18. marca 1909.

Prodajalka
za trgovino z mešanim blagom takoj sprejme Ivan Kurent, trgovec v Sevnici.

1299-2

Iščem majhno gostilno
v najem v živahnem kraju v mestu ali na deželi.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

1257-3

Za restavracijo „hotela pri Maliču“ se išče dober

1233-4

gostilničar
na račun. Prednost ima tisti, katerega soproga je dobra kuharica.

Gostilna
blizu Ljubljane, dobro idoča, s krasnimi prostori, acetilensko razsvetljavo, popolnoma na novo urejena, se odda radi nenadnega odpoklica najemnika v vojaško službovanje takoj ali s 1. aprilom t. l. oziroma pozneje.

1212-8

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.